

יחזכו לימא דהילולא שלו, ירדו גשמים כשפע.

בא בחלום

טרם שנסתלק ביקש שיטמנוהו בהר הזיתים אצל קברו של זכר' הנביא. בעיני החסידים ה' הדבר לפלא, כי האיך אפשר שיש שם מקום פנוי אחרי שנים רבות כל כך. הלכו אנשי שלומו לראות את השטח, וראו כי אכן יש שם חלקה אחת פנויה בתוך ד' אמות של זכר' הנביא, וכאשר חקרו אחר הדבר, נודע להם כי חלקה זו שייכת לחכם אחד מעדת הספרדים שהוא קנה חלקה זו לעצמו, ולא ידעו היאך יוכלו למלאות את מבוקשו של רבי משה לקבורו סמוך לקבר זכר' הנביא. מיד אחר שנסתלק רבי משה, בא אותו חכם אליהם ואמר להם כי עתה נתגלה אליו רבי משה מעלמא דקשוט, וביקש ממנו לתת חלקה זו לקבורתו, לכן בא להודיע כי הוא מסור להם זאת במתנה, ושם מנוחתו כבוד של רבי משה מלעלוב זי"ע. (עבודה עבודה)

מדברי תורת

קדשינו במצותיך ותן חלקינו בתורתך וגו' לעבדך באמת. לכאורה צריך ביאור לאחר שביקש קדשינו במצותיך ותן חלקינו בתורתך וכו' ואח"כ מבקש לעבדך באמת. וי"ל דיכול להיות שעושה מצות ומ"מ אינו עובד באמת הוא רק בפנים.

הילולא דצדיקא

הגה"ק ר' משה בידערמאן זל"ה
מלעלוב - י"ג טבת תרי"א

תלמיד בקביעות

איש אחד בא אל רבינו והתאונן ע"ד מצבו כי זה מזמן אשר הוא עולה יורד ל"ע. הוא רגיל להרויח בשפע ואח"כ מספיד הכל. והשיב לו כי יקבל עליו להיות נזהר לקבוע שיעור לימוד גמרא בקביעות מדי יום ביומו ואז יצליח, ובזה"ל אמר לו "גמרא" משמאי מיהב יתבו משקל לא שקלו, תלמוד גמרא בקביעות ואז יתנו לך הצלחה מן השמים ולא יקחו ממך בחזרה, וההצלחה תהיה בקביעות לעולם, וכן עשה והצליח. (כתר היהודי)

רצה להחיש הגאולה

ידוע ה' רבינו בזיקתו לארץ הקודש אשר תלה תקוות רבות להחיש הגאולה ולהביא את משיח צדקינו כאשר יעמוד ויחיש בתפלה, וכן העיד עליו ריעו רבי

ישעי' "רבי משה יש לו מוח של ארץ ישראל" אולם ידוע לא איכשר דרא. בעלותו לארץ הקודש ה' כה שבור ורצון מעמל הדרך עד כי נבצר ממנו ללכת אל הכותל ביום בואו כפי שהשתוקק כל הזמן, וחשב שיעשה זאת בעוד כמה ימים. אך עוד ביום בואו תקפו במחלה קשה ונפל למשכב, גדול ה' כאבו וצערו כאשר ראה כי משמים מניעים אותו מלקיים את רצונו. אך כאשר הרגיש כי קרב קיצו, פנה לבני ביתו ובקש כי מוכרח הוא להיות בכותל ולכן מבקש הוא לשאת אותו ע"ג המיטה לכותל, ובניו ה' רבי יצחק דוד ורבי אלעזר מענדל נשאו אותו. באמצע הדרך ניתן עליהם אבנים שרגמו אותם בני שימעהל דיירא דמתא, ולא ה' שייך להמשיך בדרכם, וכדלית ברירה חזרו על עקבתם בפחי נפש כי לא יוצלח הפעולה הגדולה הזאת, ועוד באותו היום עלה ונתעלה בסערה השמימה. כאשר קודם פטירתו הבטיח כי יעמוד לימין אלו שיתמכו בצאצאיו, ובזמן שיה' עצירת גשמים אם

רבינו נולד בלעלוב בשנת תקל"ט לאביו הרה"ק רבי דוד מלעלוב זי"ע. על ברכיו גדל והתחנך. אחר פטירת זוגתו הראשונה נשא את בת הרה"ק רבי יעקב יצחק ה' מפרשיסחא ידידו הטוב של אביו ה'. סמוך לשולחנו ישב אחר נישואיו ולמד מפיו חכמה ויראה וכל צדיקי דורו העריצוהו. בסוף ימיו בשנת תרי"א עלה לארץ ישראל על מנת להשתקע שם, אך זכה להיות בארץ הקודש אלא ע"ב ימים, כמספר שנותיו. נפטר בירושלים ביום י"ג טבת תרי"א ומנו"כ על יד קבר זכר' הנביא בהר הזיתים.

זיו איקונין

הרה"ק רבי משה אליקים בריעה מקאזניץ, הכריז בשעתו כי מי שרוצה להכיר את דיוקנו של רבינו מהימנא, יביט בזיו איקונין של רבינו. (פרי קודש הילולים)

נשמה גבוה

סיפר הרב הגדול החסיד המפורסם מו"ה שמואל זאנוויל צבי מפלאוונא זצ"ל הכותב של ה"תפארת שלמה", שסיפר לו הרה"ק רבי משה מלעלוב זי"ע, דבימי ילדותו ה' עליו גדול, ומשנת י"א עד מלאת לו י"ג שנה בכל עת שהי' רוצה לצאת החוצה לשאוב אויר צח, קשר אביו ה' מטפחת על עיניו ומסרו להמשמש שילך איתו, וכאשר בא הביתה לקח אביו המטפחת מעיניו, וכשנעשה בר מצוה אמר לו מהיום והלאה אינך צריך לזה, עד עתה ה' לך נשמת עילוי ואולם רצוני הוא שיהי' לך נשמת "גוטער יוד", והיום זכית לנשמת "גוטער יוד". אני לא זכיתי להיות בארץ ישראל. אבל אתה בני תזכה לעלות לארץ הקודש וכן ה'. (עטרת שלמה)

צדיק דורו עליו

הרה"ק רבי ישראל מרוזין כבד את רבינו כאשר ביקר בהיכלו, וכאות ומזכרת מביקורו בהיכל המלך נתן לו רבי ישראל טס כסף לקישוט ס"ת עבור בית מדרשו בירושלים, ובקש והפציר בו מאוד שימתין לו ונסע שנינו יחדיו, אולם רבינו הראה לו על זקנו הלבן ואמר הזקן אינו מאשר לי להמתין עוד. כאשר נפרדו זה מזה אמר הרה"ק מרוזין "הודי פוילן הם טפשים מאוד. אחד כזה היה בתוכם והם נותנים לו לנסוע", וסיים במליצה: אין פוילן ראוי לאור הנר".

בעת אשר נפרד ממנו אמר לו הרה"ק מוויטעפסק ומקאליסק זי"ע עלו לארץ ישראל גם הם בכח גדול, ולא זכו להשאיר אחריהם בנים שימלאו את מקומם, אתכם אני מברך שבני ימשיכו אחריו". (פרי קודש הילולים) רבי ישראל מרוזין הפליג מאוד בתכונות הנדירות של רבינו, ואמר עליו לבנו הגדול רבי שלום יוסף שלא ה' בעת ביקורו בהיכלו, "חבל שלא זכיתי להכיר את הרבי ר' משה"לע מימי לא ראיתי יהודי עם לב נשבר כמוהו". (פרי קודש הילולים)

ענותו כהלה היה רבינו ומצניע לכת ושפל בעיני עצמו, ובטוח בעצמו ה' שאין שפל כמותו, אבל צדיקי הדור לא כן חשבו אלא ידעו והכירו בגודל קדושתו. כאשר ביקר אצל הרה"ק רבי ישעי' מפשעדרבו ועמדו להתפלל, לאחר שסיים רבי ישעי' תפלת השמו"ע וראה כי רבינו עדיין לא סיים, צוה על הש"ץ להתמתין לרבינו עם חזרת הש"ץ, והרגיש רבינו בדבר. לאחר התפלה נגש רבינו לרבי ישעי' והחל מוכיחו על אשר צוה כך הלא אני וכו' וכו', אמר לו רבי ישעי': אם שותק מר הרי טוב, ואם לא הרי אפרסם בריש גלי מי ומה אתם באמת. (נר ישראל ח"ד)

ממעייני הפשט

ממעלות הסולם

ויחי יעקב. פרש"י למה פרשה זו סתומה וכו'. פרש"י שבקש לגלות הקץ ונסתם ממנו. וא"ת מהיכן ידע הקץ. י"ל ממעלות הסולם שראה שרו של עשו עולה במעלות כדפרש"י בפרשת ויצא.

דעת זקנים

אותיות מתחלפות

ויאמר ליוסף. אז"ל זה אפרים, ואומר הרב משה זכר לדבר, כי אותיות ויאמר כאותיות אפרים בהתחלף וא"ו בפ"א, דוא"ו מתחלפת בפ"א באלפלא ביתא דא"ת ב"ש ומשמע שלא ה' רגיל אצל יעקב כמו שמצינו נמי ויקרא לבנו ליוסף. ושמעתי מפי הרב ר' שמואל הטעם לפי שהי' ירא שישאל לו הענין היאך הורד למצרים ויגיד לו שמכרוהו אחיו ויקללם יעקב ונמצא מחזירים את העולם כולו שהרי רחל אמו שקלל שלא מדעת ואמר עם אשר תמצא, נתקיימה קללתו ומתה בדרך אפרת הא אם יקללם מדעת לא כל שכן.

דעת זקנים

זכותו מגין על בניו

וירא ישראל את בני יוסף, ביקש לברכם וכו'. פירש רש"י לפי שבקש לברכן ונסתלקה ממנו שכינה שעתידי ירבעם ואחאב לצאת מאפרים ויהיו ובניו ממנשה. וקשה על זה למה לא נסתלקה שכינה ממנו כשביקש לברכן את יהודה שהיו עתידין לצאת ממנו מנשה ואמון, וכן הרבה מהשבטים שיצאו מהם רשעים, ומה נשתנו מנשה ואפרים מכלל. י"ל משום דמנשה ואפרים לא היו בניו של יעקב ואין זכותו מגין עליהם כל כך, והואיל והיו עתידין לצאת מהם רשעים נסתלקה ממנו שכינה שכשיבקש לברכן, אבל שאר השבטים היו בניו ממש ואעפ"י שרשעים עתידים לצאת מהן ה' זכותו מגין עליהם, ולא נסתלקה ממנו שכינה בשביל כך.

רבינו עובדי' מברטנורא

צריך לכוון

ויברך את יוסף ולא אמר ויברך את מנשה ואפרים. פירש הר"ר יצחק אבן לטיף שהמתברך צריך גם הוא לכוון לקבל הברכה מפי המברך, והם לא ידעו לכוון כיוסף, לכן תלה הברכה ביוסף.

ר"ע מברטנורא

כולם נקראו כן

ויקרא בהם שמי. פי' כי הנה כל בית ישראל יקראו אפרים.

אבן עזרא

שני סוגי רודפים

וימררוהו ורבו וישטמוהו בעלי חצים, כי שני סוגי רודפים היו ליוסף (א) אחיו (ב) כוחות הטומאה המבקשים להחטיאו באדנותו. וההבדל בין משטמת אובים בנ"א לאדם למשטמת כוחות הטומאה הבאים להחטיאו, כי מבני אדם עם היותם בעלי בחירה, אפשר להמלט יותר מכוחות הטומאה הבאים להחטיאו, כי עם הצטרף עמו זכות או זכיות א' אפשר לצאת בן חורין לגמרי.

אלשיך

ויראו אחי יוסף כי מת
אביהם ויאמרו לו ישתמנו
יוסף והשב ישיב לנו את כל
הרעה אשר גמלנו אותו,
ואיתא במדרש (הובא
בפרשת דרכים דרוש כ"ו)
והשב זה יוסף ישיב זה
עשו.
ויתבאר על פי מה
דאיתא במדרש (ב"ר פפ"ד

ס"ד) שהשבטים רצו להרוג את יוסף משום שדנו אותו
על שם העתיד שעתיד ירבעם לצאת ממנו, וכתב
האלגאזי בשמע יעקב (פ' וישב) דלפי מה שפירש
הגאולאני (קול בוכים איכה ג' לד) דהא דבן סורר ומורה
נידון על שם סופו, היינו דוקא משום דשורשו רע, ע"ש.
אם כן מה שדנו השבטים את יוסף על שם סופו, היינו
דוקא משום שיוסף נולד מפסול מאיסור שתי אחיות,
ועל כן היה ראוי לדנו על שם סופו, עכ"ד.

אולם כתב ביפה תואר (ב"ר פט"ו ס"ו) בביאור
הענין שנשא יעקב שתי אחיות, כי לאחר שנימול אברהם
נבדל הוא וזרעו מדין שאר בני נח, וכשנשא יעקב שתי
אחיות וגייין לית בהו איסור קורבה דהוה ליה כגר
שנתגייר, דמדין תורה לית ביה איסור קורבה ונושא
אפילו אחותו (יבמות סב.). וכתב על זה בפרשת דרכים
(דרוש הראשון) דהתייבא אי יצאו מכלל בני נח לגמרי, אז
חשיבי רחל ולאחיה כגר שנתגייר דלית ביה קורבה, אך אם
לא יצאו מכלל בני נח להקל איך הותרו לו רחל ולאחיה,
כיון דלדבני נח חשיבי עריות, ע"ש בדבריו. ולפי זה אי
היה לאבותינו דין ישראל, אם כן לא חטא יעקב בשתי
אחיות, ולא נולד יוסף בפסול, ולא היה יכולים השבטים
לדון אותו, מה שאין כן אי היה להם דין בן נח.

דברות קודש

מכ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

לפרשת השבוע

נתפרסם ע"י ועד להוצאת ספרי מכ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

ונקדים עוד מה
שהקשה הריב"ש
(סי' שכ"ח) איך קנה
יעקב אבינו הבכורה
מן עשו, הא היה דבר
שלא בא לעולם,
וקי"ל (חו"מ סימן ס'
ס"ז) דאין אדם
מקנה דבר שלא בא
לעולם. ובבנין דוד

(פ' תולדות אות לו) הביא בשם ספר אשל אברהם לתרץ,
על פי מה שהעלה בקצות החושן (סי' של"ב סק"ז) דבשכר
פעולה קונה דבר שלא בא לעולם. וכאן הוה שכר פעולה
דאמר (בראשית כה ל) הלעיטני נא. ואף על גב דלמ"ד
ישנה לשכירות מתחלה ועד סוף הוה מלוה (קידושין מח.),
ומקיש האחרון לית ביה שוה פרוטה (עבודה זרה יט.),
וקי"ל (חושן משפט סימן ר"ד סעיף י') דמלוה אינו קונה.
מכל מקום הרי בבן נח דנהרג על פחות משהו פרוטה
(עבודה זרה עא.), דנחשב אצלו ממון (עיין תוס' עירובין
סב. ד"ה ב"ג). הוא הדין דקונה בפחות משהו פרוטה (עיין
המקנה קידושין ח. ומנחת חינוך מצוה מ"ב אות כ"א), על
כן שפיר קנה יעקב את הבכורה על ידי הלעטה אחרונה אף
על פי שאינה שוה פרוטה, אי נימא דהיה להם דין בני נח,
עכ"ד.

והנה כתבו בעלי התוספות (בראשית מא מה)
דאסנת בת פוטיפרע אשת יוסף היתה מזרע יעקב, כי
היתה בת דינה משכם, ותלה לה יעקב אבינו קמיע
בצוארה והשליכה, והובאה למצרים על ידי נס, וגדלה
פוטיפר בביתו ולכן נקראת על שמו, וכשעבר יוסף בכל
ארץ מצרים יצאו כל הנשים לראות יפיו של יוסף,
כדכתיב בנות צעדה עלי שור, וכל אחת זורקת לו חפץ או

מעלת התשובה בהתחלת ימי השוכבי"ם

ויחי יעקב בארץ מצרים שבע עשרה שנה, פירש"י למה פרשה זו סתומה, לפי שכיון שנפטר יעקב אבינו
נסתמו עיניהם ולבם של ישראל מצרת השעבוד. ודקדקו המפרשים הרי אמרו חז"ל שכל זמן שיוסף קיים וכל זמן
שאחד מן השבטים קיים לא נשתעבדו בהם בישראל.

ויתבאר על פי דברי מרן החתם סופר בדרשותיו (לשבת הגדול דף רמט.) במעלת חינוך בימי הנעורים, וכמו
שנצטוו להגיד בליל פסח לבנים קטנים, אפילו שאינו יודע לשאול, אשר פעולת את פתח לו היא כמעט לבטלה,
אלא כבר אמרו חז"ל במשל (ברכות מח.) בוצין בוצין מקטפיה ידיעה, כי פתיחת הלב לקטנים בקטנותם, כהתחלת
צמיחת פרי יחשב, אף על גב שבימי שיבה יתרבה שכלו באופן שלימוד הילדות הוא כלא היה, מכל מקום
ההתחלה היא חצי הכל (עקידה שער ה בשם החכם), ותחלת צמיחת הקדושה הוא כחצי דבר, ועל כן בלילה הזה
שהוא כתחילת פתיחת הסמדר של פרי הגדול של ימות המשיח, וכמו שאמרו (ברכות יב:) שתהיה יציאת מצרים
טפל ובטל בניסים הגדולים שתתרבה בימים ההם, על כן מתחילין גם לקטנים לפתוח הסמדר, עכ"ד ע"ש
באריכות.

ומעתה י"ל דאכן כל זמן שהיה אחד מן השבטים קיים לא היה השעבוד, אולם כיון שנפטר יעקב אבינו
התחיל"ו לשעבדם, כלומר שאז התחיל איזה שעבוד קצת, והגם שלא היה שעבוד קשה כל כך עד אחר שמת יוסף
וכל הדור ההוא, מכל מקום כיון שאז התחיל השעבוד וההתחלה הוא חצי הכל, על כן דייקא פרשה זו סתומה, כי
בו מבואר פטירת יעקב אבינו וכאן היה התחלת השעבוד.

ועל פי זה יש לבאר מה שאמרו חז"ל (יומא כט.) הרהורי עבירה קשים מעבירה. וראוי להבין טעם הדבר
דהרהורי עבירה קשים מעבירה גופא. ולפי דרכינו יש לומר על פי מה שכתב רש"י"ל על הכתוב (במדבר טו לט)
ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם, הלב והעינים הם מרגלים לגוף ומסרסרים לו את העבירות, העין רואה
והלב חומד והגוף עושה את העבירות. ומבואר מזה כי הרהורי עבירה הוא ההתחלה בכל עבירה, וסוף מעשה
במחשבה תחלה, ולטעם זה הפליגו חז"ל כל כך בחומר הרהורי עבירה שהן קשין מעבירה, כיון
שההתחלה הוא חצי הכל, על כן חמורים הם ביותר.

והנה מבואר בכתבי האריז"ל (שער רוח הקודש תיקון כ"ז) שהימים הללו שבו אנו קורין משעבוד וגאולת בני
ישראל ממצרים מסוגלים לתשובה ובפרט לתיקון מדת היסוד, וידוע כי בזה"ק (ויחי דף ריט:) הפליגו מאוד
בחומר הענין שאין מועיל תשובה על חטא זה ר"ל. וכבר האריכו בזה הצדיקים הקדושים ללמד זכות על בני ישראל
למצוא פתח תשובה גם על חטא זה. ולדרכינו יתכן לומר כי אם עושים תשובה בהתחלת ימי השוכבי"ם בודאי
שהוא עדיף יותר, ובשבוע הראשון יכולים לפעול יותר מכל ימי השוכבי"ם, כי ההתחלה הוא חצי הכל.

סגולת התורה לפרנסה

אז מען צינדט אן די ל"ו נרות, וואס איז א רמז
אויף די ל"ו מסכתות, אז מען לערנט תורה שבע"פ,
אז מען זיצט און מען לערנט און מען איז זיך מייגע
אויף גמרא און תוס', די לעכטיגע הייליגע גמרא, אז
מען האט די זכיה צו לערנען א בלאט גמרא מיט
יגיעה, העלפט דער אייבערשטער אז ס'איז דא
פרנסה מיט שפע רב...

אונז שטיי מיר היינט דעם דריטן טאג חנוכה,
קומט אויס אז די ערשטע נאכט חנוכה ווען מען
צינדט אן דעם ערשטן נר, לייכט מס' ברכות, די
צווייטע נאכט חנוכה צינדט מען אן צוויי נרות
לייכט מס' שבת און מס' עירובין, היינט איז די
דריטע טאג חנוכה, מען האט אנגעצינדט דעם נר
שלישי, דער נר שלישי הייבט זיך אן מיט מס'
פסחים, דאס איז דער ערשטער נר, און דערנאך
כסדרן די אנדערע מסכתות נאך פסחים.

כל המקבל עליו עול תורה מעבירין ממנו עול
מלכות ועול דרך ארץ, אז מען איז זיך מקבל צו
לערנען גמרא מיט תוס' תורה שבע"פ, מעבירין
ממנו עול מלכות ועול דרך ארץ, ס'זאל נשפע ווערן
פאר אידישע קינדער א געוואלדיגע שפע פרנסה
בהרחבה גדולה, מען זאל זיך נישט דארפן אזוי
מייגע זיין מיט פרנסה, נאר ס'זאל קומען פרנסה
בהרחבה גדולה ובניקל.

מתוך דב"ק ס"ג מקץ תשע"א בוויילאמסבורג

תכשית, וזו לא היה לה מה לזרוק וזרקה לו הקמיע שהיה
בצוארה, ועיין בו וראה שהיא מזרעה של יעקב ונשאה,
עכ"ד. ובזה ביאר כ"ק מרן אאמ"ר זללה"ה בברך משה
בפרשתו (עמוד שח) הכתוב וישאו אותו בניו ארצה
כנען, ופירש"י ולא בני בניו, שכך צום, אל ישאו מטתי
לא איש מצרי, ולא אחד מבניכם שהם מבנות כנען, אלא
אתם, לוי לא ישא שהוא עתיד לשאת את הארון, ויוסף
לא ישא שהוא מלך, מנשה ואפרים יהיו תחתיהם.
ולכאורה הני מילי סתראי נינהו, דמכיון שהזהיר שלא
ישאו בניו מטתו מפני שנולדו מבנות כנען, אם כן מה
נשתנו מנשה ואפרים משאר בני בניו, אמנם לדרכינו
מבואר שהרי הם נולדו מזרע יעקב מבתה של דינה, ולכן
שפיר נתן להם לשאת מטתו יותר משאר בני בניו שנולדו
מבנות כנען, עכ"ד.

אך זה עצמו דאסנת תחשב לזרעה של יעקב אבינו,
גם זה תלוי אי היה לאבותינו דין ישראל או דין בן נח,
דקי"ל (קידושין סז.) באומות הלך אחר הזכר. ולפי זה אי
היה לאבותינו דין ישראל שפיר היו בת דינה מזרע יעקב,
ונמצא שלא חטא יעקב בשתי אחיות, ולא נולד יוסף
מביאה אסורה, ושלא בדין דנו השבטים את יוסף, וגם
מכירת הבכורה לא היו מכירה, מה שאין כן אי היה
לאבותינו דין בן נח, לא חטאו השבטים במכירת יוסף,
ומכירת הבכורה היו מכירה, אבל לפי זה לא היו אסנת
מזרע יעקב ולמה נשאו דוקא מנשה ואפרים את המטה.

ולזה ויראו אחי יוסף כי מת אביהם, ומנשה ואפרים
המה היו נושאי המטה מחמת שהם היו רק מזרע יעקב,
ולפי זה שלא בדין דנו את יוסף, וגם מכירת הבכורה לא
היה מכירה, על כן נתייראו ואמרו לו ישתמנו יוסף והשב
ישיב לנו את כל הרעה אשר גמלנו אותו, כי לא בדין דנו
אותו, ולזה אמרו והשב זה יוסף ישיב זה עשו, כי
נתייראו גם ממכירת הבכורה שלא היה מכירה כראוי.

צטצילי הלכה

בירור הלכות, נערך ונסדר ע"י מערכת "בית וועד לחכמים" שע"י מבצר הכוללים קרית יואל והיו למראה עיניו של הגה"צ דומ"ץ קרית יואל שליט"א
להערות והארות: 845 662 4936 או ע"י הפעקס: 845 781 7213

דין יין פוטר כל מיני משקין (ג)

אוכלים אינם נפטרים בברכת היין

- (א) בשבוע העל"ט נתבאר דין פוטר כל מיני משקין הן מברכה ראשונה והן מברכה אחרונה, כשהיה דעתו בשעת ברכת היין שרוצה לשתות שאר משקין, או שהיה המשקין לפניו.¹
- (ב) אכן רק משקין נפטרים בברכת היין, אבל מאכלים אינם נפטרים, ואפילו מאכלים הנימוסים ונעשים כמשקה בתוך הפה, כמו טשאקלא"ט וכדומה אינם נפטרים בברכת היין.
- (ג) וכן משקין שהן עבים קצת וכשרוצים לשתותן צריכים להפך מעט עם הלשון, ג"כ דינם כאוכל ואינם נפטרים בברכת היין, ומאז טעמו האוכל יאגער"ט או לעבע"ט אחר ששתה יין צריך לברך עליהם: "שהכל ובזר נפשות".
- (ד) וכן האוכל אי"צ קרי"ם או אייסע"ס אחר ששתה יין, צריך לברך עליהם: "שהכל ובזר נפשות" דאינם נפטרים בברכת היין, ודוקא כשהן נקשרים היטב, אבל השותה משקה סלא"ש וכדומה כשאין נקשר היטב ואין צריך להפך בלשונו כלל נפטרים בברכת היין, [ואם מסתפקים אם צריכים להשתמש עם הלשון או לא, לא יברך עליהם], ואם אפשר נכון לברך "שהכל ובזר נפשות" על מאכל אחר.
- (ה) זו"פ וכן קאמפא"ט דינם כאוכל ואינם נפטרים בברכת היין, ואפילו השותה הרוטב של הו"פ לבדו בלי הירקות, וכן הרוטב של הקאמפא"ט לבדו בלי הפירות, [באופן שברכת הרוטב הוא "העץ" או "האדמה"], ואף שהוא צלול ונוזל כשאר משקין ואין צריך להשתמש עם הלשון כלל בשעת השתייה, אע"פ אינו נפטר בברכת היין מכיון שברכתו הוא "העץ" או "האדמה" דינם כאוכל לגבי דינים אלו.

אוכלים הנטפלים למשקין

- (ו) מה שנתבאר שאוכלים אינם נפטרים בברכת היין, זה דוקא אוכלים לבדם, אבל אוכלים שהם נטפלים לאיזה משקין, או אגב שהיין פוטרם משקין נפטרים גם האוכלים הנטפלים להמשקין.² ועל כן אדם שבדעתו לשתות קאו"ע מיד אחר הבדלה על היין, אין צריך לברך "שהכל" גם על הקאצק"ע צוקע"ר ששותה עם הקאו"ע, דהקאצק"ע צוקע"ר נטפל להקאו"ע, והקאו"ע נטפל להיין.

¹ וכן נתבאר שם דמי שרגיל לשתות היין כדעתו, וכן כשסומך ע"ד בעה"ב דינו כדעתו.
² פשוט דין פוטר כל מיני "משקין" ולא אוכלים.

³ ע"י בתניא (סכ"ז פ"א ה"ט ופ"ח ה"ח) דאכל הנעשה רך וקלש כ"כ עד שאינו ראוי לאכילה אלא לשתייה יצא מחזרת אוכל ודינו כמשקה, וכן משקה שנקשר עד שראוי לאכילה דינו כאוכל, ובתניא (ס" ק"ח סעיף ח') ביאר יותר דראוי לאכילה היינו שבעה קצת שאין דרך בני אדם לגמעה ולבלוע בבת אחת בלי היפוך בלשון כלל שזו דרך שתייה היא, אלא דרכה להפכה מעט בלשון עד שתגיע לבית הבליעה שזו היא דרך אכילה עכ"ל.

⁴ ע"י בשו"ת אגלי דבש (ח"א סי' כ') שבירור הגה"צ הדומ"ץ שליט"א באריות דיינו כאוכל לגבי ברכה אחרונה, וה"ל לענין יין פוטר כל מיני משקין.

⁵ דספק ברכות להקל.

⁶ ובדיני ברכת הרוטב יתבאר אמתי ברכתו "העץ" או "האדמה", ואכמ"ל.

⁷ כן יוצא מדברי המג"א (ס"ו ד"ד סי"ק י"ז), וכ"כ עור פוסקים, וכן מסיק הגה"צ הדומ"ץ שליט"א בתשובה (עדיין בכת"י) לאחר משא ומתן בדברי הפוסקים.

⁸ ע"י בשו"ת חתם סופר (חלק א' סימן מ"ז) שכ' יהיה נסתפק בזה כמה שנים ואח"כ הוכיח לקולא מתוס' (ברכות מ"ד ע"א ד"ה באוכלי), הו"ד בבבלי (ס" קצ"ד ד"ה יין) ע"ש.

ימי השובבים"ם

בספרן של צדיקים

פעם נכנס הר"מ מקאברין ז"ל לבית מדרשו וצעק: מפני היד שנשתלחה במקדשך, ברי"ק מכונה בשם מקדשך, שפגם ביד רח"ל.

תורת אבות

ואפשר לומר שבפרשיות של שובבים"ם צריך לתקן בחי' דעת ויכול לבוא לזה הבחינה בפרשיות אלו.

בת עין

בזוה"ק בפתח אליהו (הקדמת ת"ז) ויסוד סיומא דגופא אות ברית קודש, מי שרוצה לשמור ברי"ק באמת, "דארף ער מאכן א סיום אויפן גוף".

הרה"ק ר"מ מקאברין זללה"ה

וגם פגם של ברית המעור בא מפגם ברית הלשון עפ"י הרוב ר"ל, ועל פגם הברית תקנו קדמונינו ז"ל להתענות ולעשות תשובה בימי פרשיות של שובבים"ם כידוע מספה"ק, והנה הגם שמתמעטו כעת כח הדורות בעוה"ד ואינם יכולים לעשות סיגופים ותעניות כראוי, עכ"ז מי שנוגע יראת ד' בלבבו צריך להתאמצן בכל יכלתו ולעשות תשובה על זה החטא כי גדול הוא מנשוא, ובפרט בימי פרשיות של שובבים"ם המסוגלים לכך ומראוי לומר ברכת תקע בשופר בכוננות הראויים, כמבואר בסידור הארז"ל גם היה"ר הכתוב שם קודם חתימת הברכה והכל ביראת ד' וברעותא דליבא.

אובה ישראל

והנה ב' חדשים אלו טבת ושבת צריך להתנהג בהם פרישות וטהרה כמו שאמרו הקדמונים לעשות כדי שנפעול שלא יהי' ל"ס"א חלק ואחיה בהם והיפכו ג"כ הם לטובה לנו ולכן אחר עשרה בטבת שמורה על האחיזה שהיה ל"ס"א בחודש זה והיה ל"ס"א אחיזה בשמות הקדושים כביכול ומנעו השפע משמות הקדושים כי כל חודש שולט בו צירוף אחד מ"ב צירופי הוי' ולכן אחר עשרה בטבת שמורה כנ"ל מתחיל שובבים"ם שע"י שנעשה תשובה אז נבטל אחיות ה"ס"א שיש בהם.

זרע קודש

אך ידוע שאין דבר עומד בפני תשובה והקב"ה החפץ בעמו ישראל חושב תמיד לעזרנו למען לא ידח ממנו נדח מסבב סיבות ועצות ולפעמים ע"י הזמן בחי' שנה מעש"ן מעורר להם אור שיכול לשוב בתשובה, והנה זה הזמן שובבים"ם מועיל לתקון חטא זה כנודע, והוא כי זה הזמן הוא זמן הנמוך מכל השנה כנודע כי חדשי טבת ושבת ימים נמוכים הם וכן קריאת פרשיות מהזמנים האלו הנ"ל מרומזים איך שהיה ישראל בתכלית היירידה ואח"כ ועלה מן הארץ כמבואר במדרש (פ"ז), וע"כ מסוגל זמן זה לזה החטא שנעשה החוטא יריד בירידה התחתונה ר"ל, מועיל תשובה בזמן הזה שהוא מורה לנו שאף בירידה הגדולה יש תיקון, כי במצרים אף שהיו משוקעים במ"ט שערי טומאה כנודע, עכ"ז קושי השעבוד השלים המנין והירידה היה לצורך עלי', וכן מה שהיו משוקעים במ"ט שערי טומאה היה הסיבה למר לגאלם ולהעלות הניצוצין שנפלו לשבירה כמ"ש בספה"ק, וזה מורה לנו שאין להתייאש כמ"ש זרח בחושך אור לישירים שע"י החושך נעשה אור.

ישמח ישראל

צו באקומען
אויסצולירדיק דעם

רבי מאיר
בעל הגס
פושקע
חפסה:

1-888
REB-MEIR
7 3 2 - 6 3 4 7

א פארזיכערטע סגולה אויף

בני חיי ומזוני

צו שטיצן

"צדקת רבי מאיר בעל הגס"

בזל עצי חיים